

ในช่วงเดือนเมษายน 2551 นี้ เป็นช่วงที่กระแสเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในอุตสาหกรรมการบินเริ่มปรากฏให้เห็นชัดเจนมากขึ้น เริ่มต้นจาก การประชุมว่าด้วยโลกร้อนของสหประชาชาติ ซึ่งจัดขึ้นที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2551 โดยมีผู้แทนจากรัฐบาล 163 ชาติเข้าร่วมการประชุม เพื่อจัดทำข้อตกลงว่าด้วยโลกร้อนฉบับใหม่ หลังจากที่พิธีสารเกียวโตจะสิ้นสุดลงในปี ค.ศ. 2010 โดยผู้แทนสหภาพยุโรป (EU) ได้เสนอต่อที่ประชุมให้รัฐบาลทั่วโลกเพิ่มเนื้อหาในสนธิสัญญาว่าด้วยโลกร้อนฉบับใหม่นี้ ให้มีการกำหนดให้ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากอุตสาหกรรมการเดินเรือและการบินด้วย นอกเหนือจากการปล่อยก๊าซจากโรงผลิตพลังงานและการเกษตร นอกจากนี้ EU ยังได้เตรียมการเพื่อให้มีการลดเที่ยวบินพลเรือนที่มีต้นทางและปลายทางจากยุโรป ในขณะที่ ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอื่นๆ เห็นว่าแผนการนี้ ถือว่าผิดกฎการบินสากล

อย่างไรก็ตาม ศูนย์กลางการบินเอเชียแปซิฟิก (Centre for Asia Pacific Aviation: CAPA) ได้ระบุถึงผลการวิจัยของ KPMG 2008 ซึ่งพบว่า อุตสาหกรรมขนส่งทางอากาศและการท่องเที่ยวกำลังเผชิญปัญหาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างรุนแรง ทั้งปัญหาโลกร้อน ราคาน้ำมัน และนวัตกรรมใหม่ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยว สภาพแวดล้อม และสิ่งมีชีวิต อย่างไรก็ตาม เมื่อแบ่งประเภทธุรกิจตามความเสี่ยง จะแบ่งได้เป็น 3 โซน คือ

- 1) red zone หรือโซนอันตราย 6 กลุ่ม ได้แก่ การขนส่ง การท่องเที่ยว การบิน ธุรกิจสุขภาพ กลุ่มการเงิน น้ำมันและก๊าซ
- 2) middle of the road หรือโซนสายกลาง 8 กลุ่ม ได้แก่ โรงงานอุตสาหกรรม ร้านค้าปลีก อสังหาริมทรัพย์ ฟาร์มาซี ชิ้นส่วนรถยนต์ ประกันภัย ชิ้นส่วนก่อสร้าง โลหะผสม การบริการสาธารณะ
- 3) save heaven หรือโซนหลบภัย 3 กลุ่ม ได้แก่ โทรคมนาคม อาหารและเครื่องดื่ม เคมีต่างๆ

จะเห็นว่า ในโซนอันตรายนั้น ประกอบด้วย อุตสาหกรรมการบิน และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการบินทั้งสิ้น นั่นคือ หลายฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศยุโรป ได้ตระหนักถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อโลกจากอุตสาหกรรมการบิน ตัวอย่างเช่น บิชอฟ ออฟ ลอนดอน ที่ได้ออกมารณรงค์ให้นักท่องเที่ยวยุโรปหันมาเดินทางท่องเที่ยวในประเทศและประเทศใกล้เคียง แทนการท่องเที่ยวข้ามทวีป เนื่องจากเป็นกังวลต่อการบินและท่องเที่ยว ซึ่งเป็นต้นเหตุแพร่กระจายก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ หรือ การที่ **สภาที่ปรึกษาด้านวิจัยการบินในยุโรป (ACARE)** ได้วางเป้าหมายจะลดปริมาณ CO2 อีก ร้อยละ 50 จากปัจจุบัน และลดก๊าซไนโตรเจนออกไซด์อีก ร้อยละ 80 ภายในปี 2563 ผลกระทบดังกล่าวได้ย้อนกลับมายังอุตสาหกรรมการบิน ดังนั้น แนวโน้มอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและการบิน จึงจะต้องได้รับการพัฒนาเข้าสู่บริการเชิงรุก และปรับตัวตามแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่

นอกเหนือจากการประชุมว่าด้วยโลกร้อนของสหประชาชาติแล้ว เมื่อวันที่ 29-30 เมษายน ยังได้มีการประชุมสมาคมท่องเที่ยวเอเชียแปซิฟิก PATA CEO CHALLENGE 2008 ซึ่งจัดขึ้นในประเทศไทย เพื่อระดมความคิดเห็นของซีอีโอทั่วโลกและผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว และนำเสนออนาคตแผนแม่บทการท่องเที่ยวเพื่อการจัดการใหม่ของแต่ละประเทศ พร้อมทั้งเพื่อปรับและกำหนดทิศทางให้สอดคล้องกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทั่วโลก โดยซีอีโอกลุ่มอุตสาหกรรมการบินและการท่องเที่ยวโลกจะนำเสนอแนวทางวางแผนแม่บท หัวข้อ **Confronting Climate Change** เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการบินเข้าสู่บริการเชิงรุกตามแนวโน้มของโลกยุคใหม่ต่อไปอีกด้วย

ความเคลื่อนไหวประการสุดท้ายในเรื่องกระแสสิ่งแวดล้อมในอุตสาหกรรมการบินนี้ ล่าสุดนั้น บริษัทผู้ผลิตเครื่องบินรายใหญ่ของโลกทั้งสองราย ได้แก่ โบอิงและแอร์บัส ได้ร่วมมือกันเพื่อลดผลกระทบของธุรกิจการบินที่มีต่อสภาพสิ่งแวดล้อม ด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพของธุรกิจการบินและลดปัญหาการจราจรทางอากาศคับคั่ง โดย สก็อตต์ คาร์สัน ประธานและซีอีโอ โบอิงคอมเมอร์เชียลแอร์เพลนส์กรุป และ ทอม เอนเดอร์ ประธานและซีอีโอ แอร์บัส ได้ลงนามในสัญญาร่วมกันในระหว่างการประชุมสุดยอดการบินและสิ่งแวดล้อมครั้งที่ 3 ซึ่งจัดขึ้นที่นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ทั้งนี้ การร่วมมือกันดังกล่าว จะทำให้บรรลุเป้าหมายและสร้างประโยชน์ได้รวดเร็วขึ้น

เทคโนโลยีและนวัตกรรม นับเป็นปัจจัยสำคัญในการลดผลกระทบของธุรกิจการบินที่มีต่อสิ่งแวดล้อม โดยจะต้องมีการเพิ่มประสิทธิภาพของธุรกิจการบิน ไปพร้อมๆ กับการให้ความสำคัญกับทั้งเรื่องสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย อย่างไรก็ตาม ปัจจัยที่ช่วยให้ธุรกิจการบินเพิ่มความสามารถในการจัดการสิ่งแวดล้อม จากความร่วมมือระหว่างแอร์บัสและโบอิง ประกอบด้วย 3 ปัจจัย คือ

1. การช่วยให้ธุรกิจการบินและรัฐบาลประเทศต่างๆ สามารถเลือกวิธีที่ตรงจุดในการปรับปรุงระบบบริหารจัดการจราจรทางอากาศให้ทันสมัย
2. การแข่งขัน เพื่อกระตุ้นให้เกิดโครงการพัฒนาเครื่องบินรุ่นใหม่ เช่น แอร์บัส A380 และโบอิง 787 ซึ่งสำคัญยิ่งต่อความก้าวหน้าด้านสิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี
3. การสนับสนุนให้อุตสาหกรรมการบินปรับจุดยืนด้านสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม

อย่างไรก็ตาม ในช่วง 40 ปีที่ผ่านมา อุตสาหกรรมการบินได้ปรับปรุงเครื่องบินให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยได้ลดปริมาณการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) ลงถึง ร้อยละ 70 ลดระดับเสียงรบกวนลง ร้อยละ 90 และลดปริมาณสารไฮโดรคาร์บอนที่เผาไหม้ไม่หมดได้ถึง ร้อยละ 90

จากเป้าหมายที่ **ACARE** ได้ตั้งไว้ เพื่อจะลดปริมาณ CO₂ อีกร้อยละ 50 จากปัจจุบัน และลดก๊าซไนโตรเจนออกไซด์อีก ร้อยละ 80 ภายในปี 2563 การพัฒนาระบบบริหารการจราจรทางอากาศที่ทันสมัย จะช่วยให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้ โดยการปรับปรุงระบบการขนส่งทางอากาศทั่วโลก จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการกำหนดเส้นทางบิน การบริหารเครื่องบินเข้า และควบคุมความเร็วได้ดีขึ้น ซึ่งช่วยประหยัดน้ำมันเชื้อเพลิง และลดปริมาณการปล่อยไอเสียที่เกิดจากการที่เครื่องบินเข้าออกไม่ตรงตามกำหนด ส่วนการปรับปรุงระบบบริหารการจราจรทางอากาศเป็นวิธีช่วยลดปริมาณการปล่อย CO₂ ได้ดีและเห็นผลได้เร็วที่สุด

ด้านธุรกิจสายการบิน

สถานะน้ำมันเชื้อเพลิงที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องยังคงเป็นปัจจัยในทางลบที่มีผลต่อธุรกิจสายการบินทั่วโลกในปัจจุบัน จากข้อมูลของสมาคมขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศ (IATA) ระบุว่า ปีนี้ค่าเชื้อเพลิงเครื่องบินได้ปรับเพิ่มขึ้นไปแล้วถึงร้อยละ 62 ซึ่งในปัจจุบันราคาอยู่ที่ประมาณ 300 ยูโรเซ็นต์ต่อแกลลอน ส่งผลให้อุตสาหกรรมการบินต้องประสบกับปัญหาอย่างหนัก โดยล่าสุดนั้น สายการบินในสหรัฐอเมริกาประกาศปิดกิจการไปแล้ว 3 สายการบิน คือ เอทีเอ แอร์ไลน์, อีโลฮา แอร์กรุป และ สกายบัส แอร์ไลน์ โดย แชมเปียน แอร์ ซึ่งเป็นสายการบินเช่าเหมาลำ ก็ประกาศจะหยุดให้บริการในวันที่ 31 พ.ค. 2551 ตามมาเป็นสายการบินที่ 4 รวมทั้ง สายการบินต้นทุนต่ำ โอเอซิส ของฮ่องกง ก็ได้ประกาศปิดกิจการกะทันหัน เพื่อพักชำระหนี้ เช่นกัน

นอกจากนี้ ผลกระทบของราคาน้ำมันเชื้อเพลิงดังกล่าว ยังส่งผลให้เกิดการควบรวมกิจการของสายการบินด้วย ซึ่งล่าสุด ได้แก่ **สายการบินเดลต้าแอร์ไลน์** ซึ่งได้ควบรวมกิจการเข้ากับ **สายการบินนอร์ธเวสต์** หลังจาก ที่สายการบินเดลต้าแอร์ไลน์ ได้ลดจำนวนพนักงานลงไปถึงร้อยละ 50 เพื่อลดค่าใช้จ่าย อันเป็นผลจากราคา น้ำมันเชื้อเพลิงที่ปรับสูงขึ้น และภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว

การควบรวมกิจการดังกล่าว จะนำไปสู่การตั้งสายการบินใหม่ในชื่อ **เดลตา** ซึ่งนับเป็นสายการบินแห่งใหม่ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก และจะกลายเป็นสายการบินที่มีเส้นทางบินมากที่สุดในโลก โดยจะเพิ่มเส้นทางทั้งในสหรัฐและเส้นทางระหว่างประเทศมากขึ้น และจะไม่ลดเส้นทางเดิมที่เคยบิน ด้วยจำนวนเครื่องบินราว 800 ลำ

ธุรกิจการบินในช่วงนี้ เริ่มมีกระแสการควบรวมกิจการของธุรกิจสายการบินเกิดขึ้น ซึ่งสาเหตุประการหลักมาจาก ต้นทุนราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่สูงขึ้น ภาวะเศรษฐกิจที่ซบเซา รวมถึงภาวะการแข่งขันที่สูงขึ้น ทำให้สายการบินไม่สามารถรับภาระการขาดทุนที่เกิดขึ้นได้ ดังนั้น การควบรวมกิจการจึงถือเป็นทางรอดทางหนึ่ง ของธุรกิจสายการบินและเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ธุรกิจ โดยเฉพาะในเวลาที่ภาวะความต้องการ การโดยสารเครื่องบิน มีน้อยกว่าจำนวนสายการบินที่ให้บริการอยู่ แต่ในขณะเดียวกัน การควบรวมกิจการนี้เอง ก็อาจจะส่งผลทำให้ราคาตั๋วเครื่องบินแพงขึ้นในระยะเวลาที่เร็วขึ้น เนื่องจากการควบรวมกิจการที่เกิดขึ้น จะช่วยลดจำนวนคู่แข่งลงมา สายการบินก็จะมีจำนวนน้อย ทำให้สายการบินมีอำนาจในการกำหนดราคาตั๋วโดยสาร เพิ่มขึ้น และอาจเกิดการผูกขาดในตลาดขึ้นได้

สำหรับในประเทศไทยนั้น ธุรกิจสายการบินของไทยต่างก็ประสบปัญหาราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นกัน แต่ก็ยังไม่มีการปิดกิจการหรือการควบรวมกิจการเกิดขึ้น โดยสายการบินได้มีกลยุทธ์ในการปรับตัวเพื่อให้สามารถอยู่รอดในสถานการณ์เช่นนี้ เช่น การปรับแนวทางธุรกิจ โดยทำกิจกรรมเพื่อกระตุ้นแบรนด์ของอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มยอดผู้ใช้บริการ เช่นที่สายการบินต้นทุนต่ำนิยมกระทำ หรือการปรับขึ้นค่าธรรมเนียมน้ำมัน เพื่อชดเชยภาระต้นทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งล่าสุด **การบินไทย** ก็ได้ปรับขึ้นค่าธรรมเนียมน้ำมันในทุกเส้นทางบินทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยในประเทศจะปรับขึ้นเส้นทางละ 100 บาท จากเดิม 650 บาท เป็น 750 บาท ยกเว้นเส้นทางเชียงใหม่-แม่ฮ่องสอน ที่เก็บอยู่ในอัตราปัจจุบัน 300 บาท ส่วนเส้นทางบินในต่างประเทศจะเก็บค่าธรรมเนียมน้ำมันเพิ่มทุกเส้นทางบินเฉลี่ยร้อยละ 20 ของราคาเดิมที่เคยจัดเก็บ รวมถึงการเก็บค่าธรรมเนียมค่าสัมภาระใต้ท้องเครื่องใบละ 50 บาทแทนการขึ้นค่าธรรมเนียมน้ำมัน ซึ่งล่าสุด สายการบินไทยแอร์เอเชีย ก็ได้ประกาศนโยบายคิดค่าสัมภาระที่จ้องผ่านอินเทอร์เน็ตใบละ 30 บาท แต่ถ้าสัมภาระที่สนามบินคิด 50 บาทต่อผู้โดยสาร 1 คน ทั้งนี้ ต้องมีสัมภาระไม่เกิน 3 ใบ ทั้งเส้นทางบินในและนอกประเทศ ซึ่งวิธีการนี้ สายการบินมาเลเซียแอร์ไลน์ส ได้นำมาใช้และประสบความสำเร็จ

ส่วนความคืบหน้าล่าสุดสำหรับสองสายการบินแห่งใหม่ของไทยที่กำลังจะเปิดให้บริการ ซึ่งได้สายการบิน แอร์ ฟินิกซ์ และ สายการบินเชียงใหม่แอร์เวย์ มีดังนี้

สายการบิน แอร์ ฟินิกซ์ ซึ่งเป็นสายการบินท้องถิ่น หรือ Local Airlines ได้ทำการบินเที่ยวบินพิเศษปฐมฤกษ์เส้นทางกรุงเทพฯ-นครราชสีมา มายังท่าอากาศยานนครราชสีมา เมื่อวันที่ 23 เมษายนที่ผ่านมา โดยหลังจากเปิดเที่ยวบินปฐมฤกษ์แล้ว สายการบิน แอร์ ฟินิกซ์ จะเปิดให้บริการเต็มรูปแบบ ในเส้นทาง นครราชสีมา-กรุงเทพฯ ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม เป็นต้นไป วันละ 1 เที่ยวบิน ก่อนจะขยายเพิ่มเป็น 2 เที่ยวบินต่อวันในเดือนมิถุนายน จากนั้นอีก 2-3 เดือน จะขยายเส้นทางการบิน กรุงเทพฯ- นครราชสีมาไปยัง จ. เชียงราย

สำหรับอัตราค่าโดยสาร ซึ่งเป็นราคาที่รวมค่าประกันและภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว ในเส้นทาง กรุงเทพฯ-นครราชสีมา ซึ่งใช้ระยะเวลาเดินทาง 45 นาที เป็นเงิน 1,500 บาท/ที่นั่ง ส่วน นครราชสีมา-เชียงราย ซึ่งใช้

ระยะเวลาเดินทางประมาณ 1.45 ชั่วโมง อัตราค่าโดยสารอยู่ที่ 2,500 บาท/ที่นั่ง

เครื่องบินที่บริษัท แอร์ฟินิกซ์ นำมาให้บริการ เป็นเครื่องบินรุ่น YS 11 A-500 ขนาด 60 ที่นั่ง นำเข้าจากประเทศญี่ปุ่น จำนวนทั้งหมด 3 ลำ โดยจะทำการบินในเส้นทางกรุงเทพฯ – นครราชสีมา-เชียงราย รวมทั้ง กรุงเทพฯ – เพชรบูรณ์, กรุงเทพฯ-แม่สอด และ กรุงเทพฯ-นครราชสีมา โดยบริษัท มีแผนที่จะซื้อเครื่องบินเข้ามาเพิ่มอีก 1 ลำ เพื่อนำมาประจำอยู่ที่ท่าอากาศยานนครราชสีมา

ในเส้นทาง กรุงเทพฯ-เพชรบูรณ์ นั้น หลังจากได้ศึกษาตลาด และเส้นทางการบินของจังหวัดเพชรบูรณ์ แล้ว สายการบินแอร์ฟินิกซ์ คาดว่าจะสามารถเปิดเที่ยวบินได้ภายในเดือนพฤษภาคม 2551 นี้ โดยจะใช้เครื่องบินขนาด 64 ที่นั่งมาทำการบิน ในช่วงวันศุกร์ เสาร์ อาทิตย์ และวันจันทร์ โดยจะให้บริการจำหน่ายตั๋วโดยสารทางอินเทอร์เน็ตเป็นหลัก

ส่วน สายการบินเชียงใหม่แอร์เวย์ ลำสุดท้าย ได้ทำการเช่าเครื่องบิน โบอิง 737 จำนวน 4 ลำ เตรียมนำมาใช้ให้บริการในเส้นทางบินจากเชียงใหม่ ไปยังหัวเมืองสำคัญๆ ของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน เช่น ปักกิ่ง เชียงไฮ่ และคุนหมิง โดยคาดว่า เชียงใหม่แอร์เวย์จะเปิดให้บริการได้ในไตรมาสที่สามของปีนี้เป็นอย่างรวดเร็ว เพราะเป็นช่วงไฮซีซั่น ที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาจังหวัดเชียงใหม่เป็นจำนวนมาก ซึ่งจะสามารถทำตลาดได้เร็วขึ้น

ในขณะที่ สายการบินบางกอกแอร์เวย์ ได้เตรียมการศึกษาข้อมูลและเจรจาเปิดเส้นทางใหม่ กรุงเทพฯ-มาเก๊า ประมาณพฤษภาคมหรือมิถุนายนปีนี้ บิน 1 เที่ยวบิน/วัน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับเครื่องบินแอร์บัสที่จะทยอยส่งมอบฝูงบิน A319 ซึ่งสั่งไว้ 8 ลำ โดยเดือนเมษายน จะรับเครื่องบินลำแรก และปลายปี จะรับเครื่องบินลำที่ 2 ซึ่งในช่วง 5 ปี ระหว่าง พ.ศ.2551-2555 บางกอกแอร์เวย์สจะใช้งบประมาณ 440 ล้านบาทเหรัญญสหรัฐอเมริกา ทำโปรแกรมส่งไลน์การผลิตเครื่องบินแอร์บัส A319 จำนวน 8 ลำ และเครื่องบินแอร์บัส A350-800 จำนวน 8 ลำ พร้อมทั้งจะเช่าฝูงบินชั่วคราวในปี พ.ศ.2552-2553 ได้แก่ เครื่องบินแอร์บัส A330-200 จำนวน 6 ลำ

ส่วนแผนการเปิดเส้นทางบินของสายการบินบางกอกแอร์เวย์นั้น จะให้บริการในเส้นทางกรุงเทพฯ-นาโงย่า ประเทศญี่ปุ่น เดือนเมษายน และเร่งขยายเที่ยวบินในกลุ่มประเทศอินโดจีน เช่น เส้นทางจากกรุงเทพฯ ไป-กลับ เมืองมะริด พม่า เมืองสีหนุวิลล์ เขมร และ เมืองดานัง เวียดนาม และหากเครื่องบินส่งมอบทั้งหมด จะบินไกลไปตะวันออกกลาง ในเส้นทางกรุงเทพฯ-ดูไบ รวมทั้ง เมืองแฟรงก์เฟิร์ต เยอรมนี เมืองลอนดอน อังกฤษ

จะเห็นว่า สำหรับธุรกิจสายการบินของไทยนั้น จะได้รับผลกระทบจากราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่เพิ่มสูงขึ้น แต่ก็ยังมีการขยายตัวให้เห็น ทั้งการเกิดขึ้นของสายการบินแห่งใหม่ และการขยายธุรกิจของสายการบิน ข้อมูลล่าสุดจากกรมการขนส่งทางอากาศนั้น ในปัจจุบัน (ข้อมูล ณ วันที่ 24 เมษายน 2551) มีผู้ประกอบการค้าขายในการเดินอากาศที่ได้รับอนุญาตจาก ขอ. ทั้งหมดจำนวน 45 ผู้ประกอบการ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากความต้องการในการเดินทางของไทยยังคงมีอยู่ โดยเฉพาะในช่วงก่อนหน้านี้ ซึ่งเป็นเทศกาลสงกรานต์ อันเป็นช่วงเวลาการเดินทางท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม จากการขยายตัวดังกล่าว สบพ. ควรศึกษาถึงความต้องการบุคลากรด้านการบินในส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ เช่น นักบิน และ ช่างอากาศยาน โดยเฉพาะในช่วง 5 ปีข้างหน้า

ส่วนความเคลื่อนไหวของกิจการบินในภูมิภาคนั้น มาเลเซียแอร์ไลน์ส ได้สั่งซื้อเครื่องบินโดยสารโบอิงรุ่น 737-800 จำนวน 55 ลำ เพื่อขยายฝูงบินรองรับธุรกิจการบินที่เติบโตขึ้น และนำมาใช้แทนเครื่องบินรุ่นเก่าที่ครบกำหนดปลดระวางเนื่องจากมีอายุการใช้งานครบกำหนดวาระจำนวน 111 ลำ โดยมีกำหนดส่งมอบตั้งแต่ปี 2554 เป็นต้นไป

สายการบินเจ็ตสตาร์ สายการบินต้นทุนต่ำของกลุ่มสายการบินแควนตัส ออสเตรเลีย ได้ประกาศร่วมทุนกับสายการบินแปซิฟิก แอร์ไลน์ส ของเวียดนาม จัดตั้ง **สายการบินเจ็ตสตาร์เอเชีย** โดยจะเปิดบินประจำระหว่างประเทศ ภายในเดือนสิงหาคม 2551 และจะขยายตลาดผู้ใช้บริการกลุ่มหลักทั่วภูมิภาคเอเชีย ครอบคลุมเส้นทางบินมายังประเทศไทย สิงคโปร์ มาเลเซีย และ กัมพูชา โดยเตรียมการแข่งขันชิงส่วนแบ่งทางการตลาดจากสายการบิน 4 แห่ง คือ สายการบินเวียดนามแอร์ไลน์ส สายการบินไทย สายการบินแอร์เอเชีย ของมาเลเซีย และสายการบินไทเกอร์แอร์เวย์ส ของสิงคโปร์

นอกจากนี้ **สายการบินแอร์เอเชีย เอ็กซ์** ซึ่งเป็นสายการบินต้นทุนต่ำระยะไกลในเครือ แอร์เอเชีย กรุ๊ป เตรียมให้บริการได้ในช่วงปลายปี 2551 นี้ โดย แอร์เอเชีย เอ็กซ์ ได้เช่าเครื่องบินแอร์บัสตระกูล A330 เพื่อให้บริการในเส้นทางระยะไกล จำนวน 25 ลำ

ด้านท่าอากาศยาน

ในช่วงเทศกาลสงกรานต์ที่ผ่านมา ตั้งแต่วันที่ 9-18 เมษายน 2551 เป็นช่วงที่มีผู้ใช้บริการที่ทำอากาศยานสุวรรณภูมิ สูงถึง 1,313,443 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 15.69 จากช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว โดยแบ่งเป็นผู้โดยสารระหว่างประเทศ ประมาณ 1,115,338 คน ผู้โดยสารภายในประเทศประมาณ 198,105 คน รวมทั้งมีจำนวนเที่ยวบินสูงถึงประมาณ 7,785 เที่ยวบิน หรือเฉลี่ยวันละประมาณ 778 เที่ยวบิน จากจำนวนเที่ยวบินปกติเฉลี่ยวันละประมาณ 743 เที่ยวบิน

ส่วนความคืบหน้าในการพัฒนาท่าอากาศยานสุวรรณภูมินั้น มีข้อสรุปที่ชัดเจนเกิดขึ้นจากการประชุมคณะกรรมการพัฒนาระบบขนส่งทางอากาศและท่าอากาศยาน เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2551 ซึ่งมี นายสมิคร สุนทรวะช นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน ได้มีมติเห็นชอบหลักการแนวทางการพัฒนาท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ เฟส 2 เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของท่าอากาศยานฯ ให้รองรับปริมาณการจราจรทางอากาศที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและรักษาความเป็นศูนย์กลางด้านการบินของไทยในภูมิภาค โดยแผนพัฒนาท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ เฟส 2 ดังกล่าว มีการลงทุน 10 โครงการหลัก ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 -2558 วงเงินงบประมาณ 7.37 หมื่นล้านบาท ได้แก่

1. โครงการก่อสร้างทางวิ่งเส้นที่ 3
2. ออกแบบและก่อสร้างอาคารเทียบเครื่องบินรอง หลังที่ 1
3. ก่อสร้างลานจอดอากาศยานประชิดอาคารเทียบเครื่องบิน รองหลังที่ 1

พร้อมทางขับเข้าสู่ลานจอดฯ

4. ออกแบบและก่อสร้างส่วนต่อเชื่อมอุโมงค์ด้านทิศใต้ เพื่อเป็นทางเชื่อมระบบขนส่ง

ผู้โดยสารระบบลำเลียงกระเป๋า ลิ้มหาระ และระบบสาธารณูปโภค ระหว่างอาคารผู้โดยสารหลักและอาคารเทียบเครื่องบินรอง

5. จ้างที่ปรึกษาบริหารจัดการและควบคุมโครงการ
6. ออกแบบ และติดตั้งระบบขนส่งผู้โดยสาร (APM)
7. โครงการออกแบบและก่อสร้างส่วนขยายอาคารผู้โดยสารด้านทิศตะวันออก
8. ออกแบบและก่อสร้างอาคารจอดรถด้านทิศตะวันออก (อาคารจอดรถ 1)
9. ออกแบบและก่อสร้างระบบสาธารณูปโภค
10. การชดเชยผลกระทบด้านเสียงจากการดำเนินการพัฒนาท่าอากาศยาน เฟส 2

อย่างไรก็ตาม แผนโครงการขยายท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ระยะที่ 2 ที่ ทอท. เคยทำการศึกษาไว้ นั้นประกอบด้วยโครงการ 6 โครงการ ดังที่ได้เคยเสนอไปในสรุปข่าวเดือนมีนาคม 2551 โดยโครงการที่เพิ่มเติมขึ้นได้แก่ โครงการที่ 5, 6 , 9 และ 10

จากรายงานผลการศึกษาของ ทอท. มีการคาดการณ์ว่า หลังจากที่มีการขยายท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ เฟส 2 แล้ว จะสามารถรองรับผู้โดยสารทั้งในและต่างประเทศได้ประมาณ 73 ล้านคนต่อปี จากปัจจุบันที่รองรับผู้โดยสารได้สูงสุด 45 ล้านคนต่อปี โดยในปี 2561 คาดจะมีปริมาณผู้โดยสารอยู่ที่ 73.56 ล้านคนต่อปี และปี 2565 จะมีปริมาณผู้โดยสาร 87.96 ล้านคนต่อปี

ด้านการซ่อมบำรุงอากาศยาน

หลังจากที่รัฐบาลมีนโยบายให้ท่าอากาศยานดอนเมืองเป็นศูนย์กลางการผลิตอะไหล่อุปกรณ์เครื่องยนต์ รวมถึงโรงซ่อมเครื่องบินที่มีการใช้เทคโนโลยีขั้นสูง **บริษัท โรลส์-รอยซ์** ซึ่งเป็นบริษัทผู้ผลิตและซ่อมเครื่องยนต์ของเครื่องบิน ได้แสดงความสนใจที่จะขยายการลงทุนจัดตั้งโรงซ่อมเครื่องยนต์อากาศยานในประเทศไทย โดยจะขอเช่าพื้นที่บริเวณท่าอากาศยานดอนเมือง เพื่อก่อสร้างโรงงานจากเดิมที่บริษัทดังกล่าวมีโรงงานผลิตใบพัดเครื่องบินขนาดเล็กอยู่ที่ จ.ชลบุรี

การที่โรลส์-รอยซ์ สนใจลงทุนจัดตั้งโรงซ่อมเครื่องยนต์ในประเทศไทย จะส่งผลดีต่ออุตสาหกรรมการบินของไทย โดยเฉพาะการซ่อมอากาศยานของการบินไทย เพราะ ปัจจุบัน การบินไทยติดตั้งเครื่องยนต์โรลส์-รอยซ์ ประมาณร้อยละ 36 ของฝูงบินที่มีอยู่ประมาณ 80 ลำ และในปัจจุบัน โรลส์-รอยซ์ ก็มีศูนย์ซ่อมในภูมิภาคนี้เพียงแห่งเดียว คือ ประเทศสิงคโปร์

ด้านการควบคุมการจราจรทางอากาศ

ระบบบริหารสภาพคล่องจราจรทางอากาศผ่านอ่าวเบงกอล หรือซอฟต์แวร์ BOBCAT ที่ บวท. ได้พัฒนาขึ้นมา และเป็นระบบที่ ICAO อนุญาตให้นำไปใช้จัดคิวสายการบินที่ทำการบินระหว่างทวีปเอเชียและยุโรป โดยผ่านเขตข่าวสารการบินของประเทศอัฟกานิสถานให้เป็นระบบ ได้ผ่านการทดลองใช้เป็นเวลา 1 ปี บริเวณเหนือน่านฟ้าประเทศอัฟกานิสถาน และพบว่า สามารถประหยัดน้ำมันได้ 11,000 บาทต่อเที่ยวบิน หรือ 16.5 ล้านบาทต่อเดือน โดยสามารถจัดช่วงเวลา ความสูง และเส้นทางบินที่เหมาะสมให้แก่แต่ละเที่ยวบินได้อย่างปลอดภัยและคล่องตัว ซึ่งช่วยให้ประหยัดน้ำมัน

สายการบินที่จะใช้บริการจัดคิวบินด้วย ซอฟต์แวร์ BOBCAT เพียงส่งแผนการบินแจ้งจุดหมายและปลายทางให้เจ้าหน้าที่วิทยุการบิน ก่อนทำการบินอย่างน้อย 2 ชั่วโมงผ่านระบบอินเทอร์เน็ต จากนั้นระบบจะคำนวณเวลาขึ้นของเครื่องบินจากจุดเริ่มต้น เวลาผ่านอ่าวเบงกอล ระดับเพดานบินที่เหมาะสม พร้อมเส้นทางบินที่ปลอดภัยและคุ้มค่าทั้งเวลาและน้ำมันให้ BOBCAT สามารถจัดคิวให้สายการบินได้สูงสุดถึง 150 เที่ยวบินภายในเวลาเพียง 4 ชั่วโมง โดยขณะนี้มีสายการบินที่ใช้บริการแล้วกว่า 60 เที่ยวบินต่อวัน ในอนาคต ซอฟต์แวร์ BOBCAT จะสามารถจัดคิวได้ด้วยตัวเอง กรณีสายการบินยกเลิกเที่ยวบินกะทันหัน ระบบก็จะจัดคิวให้สายการบินอื่นมาใช้ประโยชน์จากช่วงคิวที่เว้นว่างได้ทันที ขณะนี้แผนการพัฒนาดังกล่าวอยู่ในระหว่างการรออนำเสนอความคิดต่อที่ประชุม ICAO

ด้านอื่นๆ

บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด (บวท.) แต่งตั้งคณะกรรมการบริษัทฯ ชุดใหม่แทนคณะกรรมการเดิมที่มีการลาออกและครบวาระฯ ในการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2551 (ครั้งที่ 61) เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2551 ที่ประชุมได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการบริษัทฯ ชุดใหม่ เพื่อทดแทนกรรมการชุดเดิมที่ลาออก โดยรายชื่อคณะกรรมการบริษัทฯ ที่แต่งตั้งใหม่ มีดังนี้

1. นายชัยศักดิ์ อังค์สุวรรณ	ประธานกรรมการ
2. นายอรรคศิริ บุณศิริ	กรรมการ
3. พลตำรวจเอก บุญฤทธิ์ รัตนะพร	กรรมการ
4. พลอากาศโท พงศธร บัวทรัพย์	กรรมการ
5. พลตำรวจตรี ดร.ประวุฒิ ถาวรศิริ	กรรมการ
6. นายประเกียรติ นาสิมมา	กรรมการ
7. นายสุขสันต์ จิรจรียาเวช	กรรมการ
8. นายประเวช รัตนเพียร	กรรมการ
9. เรืออากาศเอก ประวิตร ชินวัตร	กรรมการ
10. นายพุมพิงค์ ปราสาททองโอสถ	กรรมการ
11. นายปรีดี เหนระกุล	กรรมการผู้อำนวยการใหญ่

โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 28 เมษายน 2551 เป็นต้นไป

ส่วน บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ได้มีการประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ โดยคณะกรรมการบริษัทฯ มีมติแต่งตั้ง นายชัยสวัสดิ์ กิตติพรไพบูลย์ ปลัดกระทรวงคมนาคม ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการ บกท. นายศุภรัตน์ วัฒนกุล ปลัดกระทรวงการคลัง ดำรงตำแหน่งรองประธานกรรมการคนที่ 1 และ นายชัยเกษม นิติศิริ อัยการสูงสุด ดำรงตำแหน่งรองประธานกรรมการคนที่ 2

คณะกรรมการบริษัทฯ ประกอบด้วยกรรมการ 15 คน ดังนี้

1. นายชัยสวัสดิ์ กิตติพรไพบูลย์	ประธานกรรมการ
2. นายศุภรัตน์ วัฒนกุล	รองประธานกรรมการคนที่ 1
3. นายชัยเกษม นิติศิริ	รองประธานกรรมการคนที่ 2
4. นายวิสุทธิ ศรีสุพรรณ	กรรมการ
5. นายอมรศักดิ์ นพรมภา	กรรมการ
6. นายวิจิต สรพงษ์ชัย	กรรมการ
7. นายพิชัย ชุณหวิชัย	กรรมการ
8. นางสาววิชณี ตริพิพัฒนกุล	กรรมการ
9. พลอากาศเอกสุกำพล สุวรรณทัต	กรรมการ
10. นายวิกรม คู่ัมไพโรจน์	กรรมการ
11. นายวิศิษฐ์ ลิ้มประนะ	กรรมการ
12. นายรังสรรค์ แสงสุข	กรรมการ
13. พลเรือเอกเดชา อยู่พรต	กรรมการ
14. พลตำรวจเอกภูษิตชัย ศรีรัตนวุฒิ	กรรมการ
15. เรืออากาศโทอภิรักษ์ สมนะเศรณี	กรรมการ

ทั้งนี้มีผลตั้งแต่วันที่ 22 เมษายน 2551 เป็นต้นไป

ในเดือนเมษายนนี้ ขอ. ได้ออกประกาศสำนักมาตรฐานความปลอดภัยในการเดินอากาศ เรื่อง ผู้ขออนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่นักบิน จะต้องสำเร็จหลักสูตรและ/หรือสถาบันที่อธิบดีรับรอง เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2551 ซึ่งได้จำแนกผู้ขออนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่นักบินต่างๆ ตามหลักเกณฑ์ในข้อบังคับคณะกรรมการการบินพลเรือน ฉบับที่ 74 นั้น ความชำนาญของผู้ประจำหน้าที่นักบินใดบ้าง ที่จะต้องสำเร็จ/หรือไม่ต้องสำเร็จ หลักสูตร/หรือสถาบันที่อธิบดีรับรอง ดังนี้

ประเภทใบอนุญาต	หลักสูตรรับรอง (ภาคพื้นและอากาศ)	สถาบันรับรอง	หมายเหตุ
1. นักบินส่วนบุคคล	ไม่ต้อง	ไม่ต้อง	
2. นักบินผู้ช่วยเครื่องบิน	ต้อง	ต้อง	
3. นักบินพาณิชย์ตรี	ต้อง	ต้อง	ยกเว้น นาวาอากาศ
4. นักบินพาณิชย์เอก	ไม่ต้อง	ไม่ต้อง	
5. นักบินเครื่องบิน/นักบินบัลลูน	ไม่ต้อง	ไม่ต้อง	
6. ศักยภาพบินด้านเครื่องวัด-ประกอบการบิน	ต้อง	ต้อง	
7. ศักยภาพการบิน	ต้อง	ไม่ต้อง	

สำหรับผู้ที่เคยสมัครสอบเพื่อขอรับใบอนุญาตนักบิน และ/หรือ ขอเพิ่มศักยภาพการบินก่อนประกาศนี้ มีผลบังคับใช้ให้ถือว่า คุณสมบัติในเรื่องข้างต้นใช้ได้โดยอนุโลม และหากสถาบันการบินที่ยังไม่เคยได้รับการรับรองหลักสูตร และรับรองสถาบันจากอธิบดี ได้แสดงความประสงค์ขอให้ ขอ. รับรองหลักสูตร และรับรองสถาบัน และต่อมาภายหลังได้รับการรับรอง ให้ถือว่า ผู้ที่เคยสำเร็จหลักสูตรจากสถาบันดังกล่าว ก่อนที่จะได้รับการรับรองเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติถูกต้องตามข้อบังคับคณะกรรมการการบินพลเรือนฉบับดังกล่าว ทั้งนี้ ประกาศฉบับนี้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 26 เมษายน 2551 เป็นต้นไป

ในช่วงเดือนเมษายน 2551 นี้ เป็นช่วงที่ความเคลื่อนไหวของกระแสสิ่งแวดล้อมและภาวะโลกร้อน ได้ปรากฏเด่นชัดขึ้นในหลายๆ เหวติโลก ซึ่งกระแสดังกล่าวน่าจะมีบทบาทชัดเจนขึ้นในอุตสาหกรรมการบิน ประเทศไทยในเร็ววันนี้ สบพ. ก็ควรเตรียมความพร้อมสำหรับกระแสเรื่องสิ่งแวดล้อมต่ออุตสาหกรรมการบิน นอกจากนี้ อีกประเด็นที่เราควรจับตามอง คือ ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่ยังคงเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการบินของไทยไม่น้อยเพียงใด และจะมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด

แผนกวิจัยและพัฒนา
สำนักวิจัยและพัฒนาธุรกิจการบิน
สถาบันการบินพลเรือน